

industrija
gumijevih
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Sava Kranj

8. MAREC 1974

Št. 4 — XIV

8. marec

Ko smo se v uredništvu pogovarjali, kakšen članek oziroma čestitke napisati našim bralkam ob prazniku, smo bili enotni, da prav gotovo ne nekaj splošnega in obrabljjenega. Zato smo se oprijeli zamisli, da bi nekatere sodelavke poprosili za razgovor, v katerem bi nam povedale svoje mnenje o življenju žena danes, tu med nami. Sodelavke smo izbrali povsem po naključju, šlo nam je le zato, da so na različnih delovnih mestih. Njihove izjave objavljamo bolj kot željo, kaj naj ne bi bilo, kot pa kritiko.

ANA OVSENK, delavka, 53 let

Danes je svet popolnoma drugačen kot je bil včasih. Mi smo bili drugače vzgojeni, bolj na trdo so nas držali. Danes je vse tako sproščeno. Mladi morajo že s 15 ali 16 leti imeti fante ali dekleta. Ko so ženske stare 25 ali 30 let, imajo življenje skoraj že za sabo. Včasih se je življenje s temi leti šele začelo.

Vzgoja v šoli je drugačna. Otroci so postali razvajeni, tudi za delo ne znajo prijeti.

Mlade pustim pri miru. Dogodi pa se, da oni izrabijo to tako, da mi kaj zmaknejo ali namenoma ponagajajo.

Za 8. marec vem, odkar sem prišla v Savo (13 let, op. uredn.). Se vsako

delovnem mestu. Malo drugače pa je lahko doma v družinah. Nekateri moški so do žena zares pozorni, nekateri pa za družinsko srečo ne naredijo prav nič.

Pri svojem delu srečujete veliko ljudi. Kako gledajo na vas kot mlado dekle?

Vidim, da ljudje zelo razlikujejo mlade ljudi od starih in se tudi tako obnašajo. Veliko bolj resno se ljudje pogovarjajo s starejšo sodelavko kot z menoj.

Kaj bi naredila za izboljšanje razmer mladih delavk?

Mnoge mlade matere nimajo varstva za otroke, drug problem pa je prehrana. Ko delavka pride domov, si mora kosilo šele skuhati, če pa bi dobila ceneno kosilo, bi gotovo kosila v restavraciji ali pa bi kosilo nesla domov.

Kdaj ste prvič zvedela za 8. marec?

O tem smo zvedeli v šoli. V naši družini smo tri ženske. Vsako leto si izberemo eno popoldne za svoj praznik, gremo v kak prijeten kraj in se razvedrilo.

SLAVKA BLATNIK, gumarka, 25 let

Kako boste pričakali 8. marec?

Že dolgo let vem za 8. marec, dan žena. Toda danes v tovarni še ni čutiti prazničnega vzdušja. Pogovarjamo se sicer med seboj o praznovanju, toda kolektivnega vzdušja še ni čutiti. Vem sicer, da bomo letos obdarovane, verjetno tako kot druga leta, da nam bodo obračunovalke razdelile darila po delovnih mestih ali pa bomo šle ponje same.

Zelo pa smo bile vesele novice, da bomo na ta dan proste že ob 12. uri. Tu pa je naša akcija stekla. Zmenile smo se, da bomo šle skupaj praznovati. Prav nobena ne bo odpadla, tudi tista, ki ima še toliko otrok. Dve uri, so rekle, da si bodo privoščile, prav vse.

Lani sem bila prav v tem času na porodniškem dopustu in sem bila zelo presenečena nad obiskom na domu. Čutila sem, da so mi s tem izkazali pozornost, in to je čisto nekaj drugega kot formalna izročitev daril v tovarni.

Kako boste ta dan sprejeti doma?

Pričakujem darilo. Prav, pričakujem, saj mi mož vsako leto nekaj podari. Se ko nisva bila poročena in sva hodila skupaj kot fant in dekle, mi je vsako leto kupil darilo.

Kdaj ste zvedeli za 8. marec?

V meni živi osmi marec še iz otroških let. Ko sem hodila v nižje razrede osnovne šole, smo skupaj s tovarišicami risali rožice in pisali čestitke za mame in mi je ta praznik že skoraj prirojen.

ANA KOVAČEVIČ, delavka, 34 let

Kako pričakujete 8. marec?

Že danes, ko nas od dneva žena loči skoraj en teden, sem vznemirjena. Nekaj šušljajo doma. Čutim, da vsi trije otroci nekaj pripravljajo, toda ne vem, kaj. Mislim, da je že tudi mož kupil darilo. Tako je za 8. marec resnično presenečenje za mene pripravljeno.

Boste torej za 8. marec doma res prosti?

Kako moram to zahtevati! Ne, tudi ta dan bom opravila vse kot ponavadi, in to prav tako z veseljem, dovolj je, da mi otroci iz srca voščijo za praznik in izročijo darila, pa bom zadovoljna.

Če si ta dan ne boste mogli privoščiti počitka, kako je šele druge dneve v letu?

Vsak pri nas opravi svojo dolžnost. Oba z možem delava, oba prideva domov ob isti uri. Zasukati se moram kar se da, da mi zbrana družina

ne poreče: Kdaj bo že kosilo? Na srečo imam zelo ubogljive otroke. Starejša, ki je stara 11 let, mi pomaga v gospodinjstvu, obvaruje pa tudi oba mlajša. Če možu čas dopušča, gre z njimi na sprehod. Vživeli smo se v tak način življenja in smo zadovoljni. Da bi ostala doma pri treh otrocih, je nemogoče.

Kaj bi radi, da bi se v Savi spremenilo za žene?

Kdo bolj rabi proste sobote kot matere? Pa zgleda, da bo teh vedno manj. Vsaj en dan bi morale biti proste, da bi se lahko posvetile hišnim opravilom in tako imele nedelje popoldne za sebe in otroke. Zato bi v primeru, če bi imela kaj besede, se borila za to, da bi zaposlenim materam na kakršenkoli način odobrili 5 dnevni delovni teden.

Kdaj ste zvedela za 8. marec?

8. marec je naš družinski praznik. Že moja mama se je udeleževala proslav dneva žena, ki so jih pripravljale krajevne skupnosti v kulturnih domovih. Dneva žena se spominjam še iz šolskih klopi, ko smo se za ta dan pripravljali več tednov. Vidim, da danes otroci delajo isto.

V večini tovarn pa je to vzdušje povsem izginilo. Včasih smo imele skupne zabave, pa so jih ukinili. Že nekaj let dobivamo praktična darila, pred tem pa so bila povsem nepraktična.

REGINA RANT, dipl. inž., 33. let

O čem bi vi pisali ob 8. marcu?

Današnji način življenja je potegnil v službe večino žena in mater, s čimer pa je prišlo do bistvenih sprememb v razporedu dela zaposlene ženske. Tak način življenja je poteg-

nil za sabo tudi naše otroke, ki so se nam morali prilagoditi in kljub svoji mladosti takorekoč sprejeti naš ritem življenja. Zjutraj navsezgodaj, ko večina zaposlenih mater vstajamo ob pol petih, zahtevamo, da gredo z nami na pot tudi otroci. Tak, že skoraj nenormalen začetek delovnega dneva je vzrok za našo nerazpoloženo, verjetno pa ugodno tudi ne vpliva na otrokov duševni in telesni razvoj. Menim, da bi ob razumevanju tistih, ki bi lahko vplivali na spremembo delovnega časa, marsikje prešli na drugačen razpored delovnega časa in premaknili pričetek dela na 7. uro. V organih, kjer razpravljajo o teh problemih, nas zastopajo žene, vendar so te obremenjene še z mnogimi drugimi funkcijami, tako da skoraj nimajo poslušna oziroma stika z življenjskimi problemi mater z otroki. Že zdavnaj so iz mode ženska društva, vendar mislim, da bi tovrstne organizacije, iz katerih bi izhajale ženske kot predstavnice, lahko veliko bolj zastopale naše interese.

Zelo si sicer prizadevamo, da bi imeli čimveč otroških vrtcev in igrišč, vendar so igrišča le v sklopu otroških vrtcev. Kranj, ki ga drugod poznajo kot visoko razvito mesto, (Nadaljevanje na 3. strani)

leto smo dobile darilo v službi. Če bi bila doma, bi seveda za to ne vedela. Tako pa sem zadovoljna, da imam delo in bom na stara leta dobila tudi pokojnino ter bom tako preskrbljena.

SONJA JEREB, administratorica, 19 let

Kako kot ženska gledate na odnose med ljudmi?

Odnosi med ljudmi so se v marsičem spremenili. Tako v poprečju skoraj ni več razlik. Teh razlik res ni več opaziti v družbi, pri delu, na

Ob vašem
prazniku iskrene
čestitke!

SODELAVCI

O stanovanjih

ČLOVESKI ODNOSI, KI NISO VEČ ČLOVESKI

V vseh obdobjih človeštva in v vseh družbenih ureditvah so živeli in živijo ljudje, ki na različne načine skušajo živeti na tuj račun.

Oblik izkoriščanja stisk drugih ljudi je ogromno, v glavnem pa se prilagajajo trenutnim razmeram.

Upori ljudi so največ najbolj vplivali na to, da države vse bolj ali v celoti odklanjajo in odpravljajo možnosti izkoriščanja človeka po človeku. Posebej to velja za socialistične ureditve in še posebej za samoupravne socialistične odnose.

Toda zakonodaja, predpisi in deklaracije lahko vsebujejo še tako humana določila, lahko urejajo odnose med ljudmi na še tako človeški način — se še vedno »skozi prebijajo« posamezniki, ki jim je humanost tuja, tovarištvo pa fraza. So še ljudje med nami — v delovni organizaciji, na cesti, v bloku ali na vasi — ki menijo, da zakoni in moralna načela veljajo le za druge,

ne zanje. Običajno so tudi toliko prebrisani, da vedo, kje je čisto zadnja meja, kdaj preti nevarnost kazenskega pregona.

Na srečo je takih ljudi malo in jih bo vedno manj, če se bo velika večina zdravih, poštenih delovnih ljudi strnila in enotno, z akcijami odpravljala primer za primerom. To velja za primere, ko posamezniki ne opravljajo svojega dela, pa ga morajo drugi namesto njih, to velja tudi za neupravičeno visoke zaslužke... to velja tudi za naslednje:

To analizo so naredili delavci kadrovske službe. Komentar gotovo ni potreben — vsakdo od nas naj se skuša vživeti v življenje ljudi, ki stanujejo v opisanih razmerah.

Z gotovostjo lahko zapišemo, da si malokje toliko prizadevajo kot v SAVI, da bi imeli delavci urejene stanovanjske razmere. Toda, vse se ne da...

Pri sprejemanju novih delavcev ugotavljamo tudi stanovanjske razmere kandidatov za zaposlitev v našem podjetju. Ob tem smo opazili, da se je vse več delavcev nastanilo pri določenih privatnikih, ki oddajajo sobe. Ker nas je zanimalo, v kakšnih razmerah stanujejo ti delavci, smo 12. januarja t.l. opravili ogled stanovanjskih prostorov pri devetih občanih, ki so imeli po naših podatkih na stanovanju največ naših delavcev.

Devet lastnikov oddaja več sob, ki so izdelane v garažah, kletah, na podstrehi, v preurejenih gospodarskih poslopijih, v nekaj primerih pa tudi v pritličju ter prvem nadstropju stanovanjske hiše. V teh prostorih spi 118 ljudi, od tega je približno 40 Savčanov. Točnega števila ni mogoče ugotoviti, ker se stanovalci zelo hitro selijo na nove naslove, izpraznjena ležišča pa zasedajo novi stanovalci. Pri posameznih lastnikih, ki jih bomo v nadaljevanju poimenovali od 1 do 9, smo ugotovili naslednje stanje:

— Stanodajalec 1 oddaja sobe, ki so v kleti in garaži. V štirih sobah je 15 ležišč. V vseh sobah so betonska tla. Sobe so vlažne in mrzle ter brez možnosti ogrevanja. V dveh sobah prihaja dnevna svetloba skozi majhno okno ali lino pri vratih, dve sobi pa dnevne svetlobe sploh nimata. Podnajemniki imajo skupno stranišče. V sobah ni tekoče vode, prav tako pa ni kopalnice. Na enega stanovalca pride manj kot 3 m² stanovanjske površine. Lastnik ima s podnajemniki sklenjeno stanovanjsko pogodbo za določen čas. Mesečna najemnina je za ležišče 180 ND. Lastnik dobi mesečno 2700 ND najemnine. Prostorji niso primerni za bivanje.

— Stanodajalec 2 oddaja 2 sobi, ki sta na podstrehi in nad svinjakom oziroma hlevom. V sobah je 8 ležišč. Obe sobi sta zasilno urejeni za bivanje ljudi. Podstrešna soba je ogrevana, v sobo, ki je nad hlevom, pa prihaja toplota od živali. Stanovalci v sobah nimajo tekoče vode, stranišče je skupno, kopalnice ni. Na enega stanovalca pride manj kot 3 m² stanovanjske površine. Lastnik

ima s podnajemniki sklenjeno stanovanjsko pogodbo za določen čas. Mesečna najemnina je 120 ND za ležišče. Lastnik dobi mesečno 960 ND najemnine. Prostorji niso primerni za bivanje.

— Stanodajalec 3 oddaja 6 sob, ki so v garaži, na podstrehi in v pritličju stanovanjske hiše. V 6 sobah je skupno 20 ležišč. Soba v garaži ima betonska tla, ostale sobe pa lesen pod. 20 oseb uporablja eno skupno stranišče, voda pa je na hodniku, kopalnice ni. Sobe je možno ogrevati. Na enega stanovalca pride manj kot 3 m² stanovanjske površine. Lastnik ima s podnajemniki sklenjeno stanovanjsko pogodbo za določen čas. Mesečna najemnina za ležišče znaša 180 ND. Lastnik dobi mesečno 3600 ND najemnine. Prostorji so delno primerni za bivanje.

— Stanodajalec 4 oddaja sobo s 3 ležišči; soba je v garaži. Tla so betonska. Soba je ogrevana, vendar kljub temu vlažna in hladna. V garaži ni vode, sanitarije pa so skupne in izven objekta; kopalnice ni. Lastnik ima s podnajemniki sklenjeno pogodbo za določen čas. Mesečna najemnina za ležišče znaša 150 ND. Lastnik dobi mesečno 450 ND najemnine. Soba ni primerna za bivanje.

— Stanodajalec 5 oddaja 2 sobi, ki sta v prvem nadstropju stanovanjske hiše. V obeh sobah je 5 ležišč. Sobi sta samo zasilno izdelani, imata betonska tla in nista ogrevani. V sobi ni tekoče vode. Stranišče je skupno; kopalnice ni. Na enega stanovalca pride manj kot 3 m² stanovanjske površine. Lastnik nima sklenjene stanovanjske pogodbe s podnajemniki in jim lahko takoj odpove bivanje. Mesečna najemnina za ležišče znaša 200 ND. Lastnik dobi mesečno 1000 ND stanarine. Prostorji niso primerni za bivanje.

— Stanodajalec 6 oddaja 3 sobe, skupno 9 ležišč; sobe so v prvem nadstropju hiše in na podstrešju. Vse sobe so neogrevane. V sobah ni tekoče vode, stranišče je skupno, kopalnice ni. Na enega stanovalca pride manj kot 3 m² stanovanjske površine. Lastnik ima s podnajemniki sklenjeno stanovanjsko pogodbo. Mesečna najemnina za ležišče

znaša 150 ND. Lastnik dobi mesečno 1350 ND stanarine. Stanovanja niso primerna za bivanje.

— Stanodajalec 7 oddaja 6 sob, skupno 20 ležišč; sobe so v garaži, kleti in na podstrehi. Sobe v garaži in kleti imajo betonska tla, v sobi na podstrehi pa je lesen pod. Vse sobe so brez ogrevanja in tekoče vode. Sanitarije so skupne za 20 oseb; kopalnice ni. Na enega stanovalca pride manj kot 3 m² stanovanjske površine. Lastnik ima s podnajemniki sklenjeno stanovanjsko pogodbo za določen čas. Mesečna najemnina za ležišča znaša 220 ND. Lastnik dobi mesečno 4400 ND stanarine. Sobe niso primerne za bivanje.

— Stanodajalec 9 oddaja 8 sob, skupno 30 ležišč; sobe so v kleti, na podstrehi, v preurejenem gospodarskem poslopiju in v pritličju stanovanjske hiše. Večina sob ima betonska tla. Vse sobe so brez ogrevanja, brez tekoče vode in brez kopalnice.

samskem domu, ker jim je lastnik odpovedal stanovanje.

3. Zaradi izredno slabih stanovanjskih razmer samskih delavcev je vse več prehladnih in drugih kroničnih obolenj, zato je pričela že obratna ambulanta posredovati za posamezne delavce, za katere je ugotovila, da je obolenje povzročilo slabo stanovanje.

4. Delavci, ki stanujejo v nemogočih stanovanjskih razmerah, se podnevi nočejo zadrževati v svojih sobah, ker so vlažne, mrzle in zadušljive, ampak posedajo po gostilnah. Iz tega potem nastajajo novi problemi, ki imajo za posledico alkoholizem, delomrzništvo, hazardiranje, pretepe itd.

5. Ker v našem podjetju nimamo prostih ležišč v samskem domu, ne moremo ukrepati proti privatnikom, ki oddajajo neprimerne sobe našim delavcem. Naredili bi lahko le to,

V tem provizoriju je še pred nedavnim stanoval naš delavec. Primeri, ki jih opisujemo, so v glavnem takšni, če ne še hujši.

Stranišče je eno za 30 oseb. Nada ne bi sprejemali v službo delavcev, ki stanujejo v stanovanjih, za katera imamo podatke, da niso primerna. Istočasno pa je še veliko lastnikov, ki oddajajo sobe, za katere ne vemo, kakšne so. V razgovoru pred zaposlitvijo delavci izjavljajo, da je stanovanje zelo dobro, samo da bi jih zaposlili. Ko pa so enkrat zaposleni in ko jim preteče poizkusni rok, prinesejo v kadrovske službe prošnjo za ležišče v samskem domu.

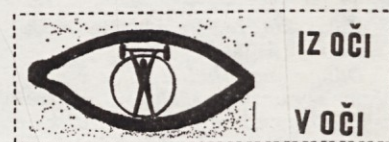
Iz zgoraj opisanih primerov lahko zaključimo naslednje:

1. Lastniki neusmiljeno izkoriščajo stanovanjsko stisko, ki je v kranjski občini, in neprimerne sobe oddajajo za visoko stanarino. Za prenekaterga občana je postalo oddajanje zasilnih sob, ki ne odgovarjajo niti minimalnim higienskim predpisom, dodaten zaslužek, ki ni obdavčen, saj lastniki svojih dohodkov od stanarin v večini primerov ne prijavljajo davčni upravi.

2. Stanodajalci izkoriščajo predvsem delavce, ki prihajajo v Kranj iz drugih republik. Pogosto se dogaja, da jim lastniki dodelijo stanovanje samo za čas, dokler si v Kranju ne najdejo službe, ko pa so enkrat zaposleni, jim stanovanje odpovedo. Takih primerov imamo precej tudi v našem podjetju, saj delavci vsak dan prihajajo v kadrovske službe s prošnjo za ležišče v

6. Problemi, ki so navedeni v tem poročilu, so samo droben izsek iz cele vrste problemov, ki se pojavljajo na terenu in ki so povezani z neurejenimi stanovanjskimi problemi delavcev. Problem samskih delavcev, ki stanujejo v neprimernih sobah, bo mogoče rešiti samo s kar se da hitro gradnjo samskega doma na Planini. Dokler pa nimamo na voljo ležišč za samske delavce, lahko samo nemočno ugotavljamo, da lastniki garaž, kleti, opuščenih gospodarskih poslopij itd. nečloveško izkoriščajo samske delavce in na ta način bogatijo.

F. D.

V Savi je zaposlenih okoli 40 % žensk in enakopravno prispevajo k uspehom delovne organizacije. Vsem vam dekleta, matere, žene prijetno počutje v kolektivu.

8. marec

(Nadaljevanje s 1. strani)

nima niti enega odprtega parka oz. igrišča, kjer bi se otroci lahko prosto igrali. Tudi klopi ni nikjer, kjer bi se človek lahko vsedel in se v miru, v naravi sprostil.

Naše okolje, kjer živimo in delamo, je pusto. Iz dneva v dan smo priča neomejenemu sekanju drevja, ki je dajalo vsaj malo domačnosti že tako pustemu okolju. To ni le problem Kranja, prav isto se dogaja tudi pri nas, v delovni organizaciji. Ob delu prebijemo 8 urni delovni čas, pol urni odmor pa izkoristimo le za malico. Menim, da bi ob ustreznih akcijah z malo denarja lahko priskrbeli delavcem sprostitve tudi na majhnih tovarniških igriščih. Tako pa se rekreator za šport ukvarja le z nekaj deset ljudmi, ki bi si tudi brez rekreatorja lahko sami poiskali primerno rekreacijo.

Že precej časa pogrešam skupinske izlete članov kolektiva. Turistična društva ponujajo ugodnosti za tovrstne izlete, toda pri nas ni pobudnikov. Se kako koristni bi bili taki izleti.

V akcije republiškega sindikata v zvezi s preskrbo ozimnice je stopila tudi naša delovna organizacija, toda novih, drugih pobud ni. Kot organizacija delavcev ima marsikje zelo dobre pogoje za bolj ugoden in cenen nakup, vendar tega za širši krog ljudi ne izkorišča.

MILENA ROGAČ, administrator-ka, 20 let

O dnevu žena se danes govori veliko, tako da že mnogo besed izveni kot fraza. Sem dekle in moram že realno gledati na življenje. Nimam otrok, vendar je moj delovni dan popolnoma izkoriščen. Na delu sem tako kot vsi osem ur, nato pa študij. Če hočem doštudirati, moram opustiti marsikatero hišno opravilo.

Kaj mi pomeni 8. marec? Predvsem to, da se razumemo med se-

boj., da razumemo probleme druga druge, zato mi veliko pomeni prijazna beseda. Toda včasih smo drug do drugega premalo pozorni, premalo taktini in tolerantni. Včasih je to le posledica naglice. Vse bo zopet kot ponavadi, le da se znamo kdaj pa kdaj pogovoriti.

Delovna organizacija Sava se že nekaj let trudi, da bi odpravili nočno delo žena. Upajmo, da bo čimprej odpravljeno.

Veliko žena ima probleme tudi z varstvom otrok, saj je prostor za otroka v vrtcu zelo težko dobiti.

V Kranju pogrešam primernih prostorov za zabavo mladih. Disko klub je sicer dobro urejen, vendar mladinskih plesov ob sobotah in nedeljah v delavskem domu ni več. Stara sem 20 let in čutim, da že skoraj ne spadam več v ta klub, saj se v njem shajajo predvsem mladi od 14. do 18. leta starosti.

Če pomislim na problem zaposlovanja, se v delovnih organizacijah raje odločajo za moške kandidate. Še vedno je zakoreninjeno mišljenje, da so ženske manj sposobne, povsod pa se skoraj bojijo mater z otroki.

Ema Pevc, sekretarka sveta ZK Sava

V začetku februarja je Zdenka Jurancič zaprosila za razrešitev dolžnosti sekretarja sveta ZK zaradi preobremenjenosti na delovnem mestu in še z drugimi funkcijami. Svet ZK je njen odstop sprejel.

Po razpravah in temeljiti presoji je svet izvolil za sekretarja tovarišico Emo Pevc, profesorico, vodjo izobraževalnega centra.

Ema Pevc je v Savi štiri leta in pol. Kmalu po prihodu v Savo se je vključila v družbenopolitično delo. Zaradi svoje delavnosti in vestnosti pa je bila tudi v mnogih organih upravljanja, predvsem na področju izobraževanja in kadrovskega zavev, lani je bila član delavskega sveta OSS, v izvršnem odboru Združenja izobraževalnih centrov in služb, v skupni komisiji za izdelavo dokumenta o razvoju vzgoje in izobraževanja v SRS. V letošnjem letu dela še v skupščini izobraževalne skupnosti, je delegat Save v svetu Višje šole za organizacijo dela v Kranju. Pa vendar kljub vsem tem nalogam z zavzetostjo opravlja delo na svojem delovnem mestu, zato

povsem zasluži zaupanje članov ZK v Savi.

Menim, da se lahko v imenu mnogih zahvalim Zdenki Jurancič za njeno delo in prizadevanja, Ema Pevc pa želim kar najbolj uspešno delo.

Bojan Gogala, direktor TOZD TTI

V glasilu sem že pisal, da je bil dr. Lev Premru direktor TOZD TTI, imenovan za vršilca dolžnosti direktorja Združenja kemične industrije Slovenije.

Zaradi odhoda dr. Premruja na novo delovno mesto, se je sprostilo delovno mesto direktorja TTI. Razpis za zasedbo tega delovnega mesta je bil z vsemi razpisnimi pogoji objavljen v časopisu Delo. Na razpis se je prijavil dipl. inž. Bojan Gogala, ki v celoti izpolnjuje zahteve delovnega mesta glede strokovne izobrazbe in prakse, prav tako pa tudi v celoti izpolnjuje ostale pogoje za zasedbo vodilnega delovnega mesta.

Na osnovi pogojev, ki jih izpolnjuje tov. Bojan Gogala, pozitivnega mnenja direktorja delovne organizacije, na predlog razpisne komisije in na podlagi glasovanja je delavski svet TTI soglasno imenoval dipl. inž. Bojana Gogala za direktorja TOZD Tovarne tehničnih izdelkov.

Tovarišu Gogali čestitamo k imenovanju in mu želimo veliko delovnih uspehov. J. Š.

Pozdravljam vse sodelavce iz skladišča gotovih izdelkov. Lep pozdrav od vojaka graničarja.

Mlakar Miro
V. P. 7071-6
19314 Rajac

pisma bralcev

Lepe pozdrave iz svetovnega prvenstva v Falunu vam pošilja sodelavec Janez Gorjanc.

Poslovno poročilo za leto 1973

V preteklem letu je poslovala naša delovna organizacija pod izjemno neugodnimi gospodarskimi razmerami. Kljub stalni rasti storilnosti v tem letu nismo dosegli predvidene akumulativnosti, kar bo znatno otežkočalo normalno reprodukcijsko sposobnost delovne organizacije. Podražitev na svetovnem trgu (naftna kriza in splošne podražitve reprodukcijskega materiala) so predvsem prizadele gumarsko panogo, ki je skoraj v celoti odvisna od uvoza osnovnih surovin. Skokovito povišanje cen uvoznih surovin predvsem v zadnjih mesecih preteklega leta je zajelo tolikšen obseg, da se je akumulativnost delovne organizacije že znižala na kritično mejo in to v času, ko delovna organizacija realizira razmeroma visoke investicijske naložbe. Prodajne cene naših izdelkov so v glavnem ostale zaradi kontrole na istem nivoju, zato je povsem razumljivo, da je poslovni uspeh delovne organizacije v letu 1973 znatno nižji kot v letu 1972.

NABAVA

V letu 1973 je bilo nabavljeno za 313,805,243 dinarjev reprodukcijskega

materiala, od tega 30 % od domačih dobaviteljev, 70 % surovin pa smo uvozili. Kot smo že uvodoma omenili, je v letu 1973 prav pri nabavi surovin prišlo do številnih podražitev in s tem povečanje proizvodnih stroškov porabe osnovnega materiala, kar je imelo bistveni vpliv na poslovni uspeh delovne organizacije.

Prva znatna podražitev cen uvoznih surovin je bila že v mesecu februarju z devalvacijo dinarja za 20 %. V drugem kvartalu pa so pričele cene nekaterim uvoznim surovinam naraščati (naravni kavčuk — veliko povpraševanje Japonske in ZDA). Znatni porast cen pa beležimo v tretjem kvartalu, predvsem zaradi nadaljnega velikega povpraševanja po naravnem kavčuku kot posledica pomanjkanja sintetičnih kavčukov, istočasno pa je bila revalvacija nemške marke. Energetska kriza — pomanjkanje nafte — pa je povzročila še nadaljnje naraščanje cen, kar se še v znatnem obsegu nadaljuje v letošnjem letu.

Najbolj nazorno nam kažejo gibanje cen v preteklem letu naravnemu kavčuku naslednji podatki:

Datum	Poprečna cena v letu 1972	Januar 1974					
		8.1.	23.2.	28.3.	13.7.	5.12.	1974
Cena fco Kranj din za kg	6,50	8,61	10,12	11,33	13,41	13,56	19,89

Iz knjigovodskih podatkov je razvidno, da je v letu 1973 znašala poraba surovin za kg izdelka 11,91 din, medtem ko je bila poraba surovin v letu 1972 na kg izdelka 9,58 din, oz. 24,3 % manj. Iz tega sledi, da je v tem letu dejansko povečanje materialnih stroškov zaradi podražitev 70,2 milijona N dinarjev in s tem za ta znesek direktno znižanje dohodka oziroma finančnega rezultata delovne organizacije. Pri tem moramo opozoriti, da smo v gornjem znesku upoštevali samo podražitev osnovnih surovin, vemo pa, da so bile podražitve tudi na drugih področjih porabe (premog, mazut, transportne storitve, električna energija itd.).

PROIZVODNJA

V letu 1973 smo v delovni organizaciji kot celoti proizvedli 30.154,7 ton izdelkov, kar je 3.056 ton ali 11,3 % več kot smo proizvedli v letu 1972. Po posameznih TOZD so bili doseženi naslednji rezultati:

	TTI	TAP	SKUPAJ
IZVRŠITEV: ton	17.258,3	12.896,4	30.154,7
INDEKS NA PLAN:			
količinski	98,3	109,2	102,7
Indeks povečanja $\frac{1973}{1972}$:			
količinski	109,1	114,3	111,3

Kot je razvidno iz gornjega pregleda, TOZD TAP ni v celoti realiziral planskih obveznosti. Glavni razlog je predvsem v spremembi asortimana po akcijskem programu, ki je predvideval proizvodnjo izdelkov z večjim pokritjem, saj so s tem planirano maso pokritja preseгли za 11,2 %. Plana ni bilo mogoče izpolniti tudi zaradi izpada planiranih količin radialnih plaščev zaradi zakasnelih dobav opreme in pogostih okvar novih preš. Ne glede na to pa je bila v primerjavi z letom 1972 dosežena znatno večja storilnost.

Po podatkih o doseženih proizvodnih rezultatih se je proizvodnja v TAP v letu 1973 povečala od povprečno 60,9 ton na dan: (dosežena v letu 1972) na 67,9 ton oziroma za 11,5 odst.

TOZD TTI je plan proizvodnje za leto 1973 presegel, čeprav je v zad-

njem kvartalu nastal večji izpad proizvodnje nekaterih delovnih enot zaradi redukcije električnega toka. Omenjeni izpad je proizvodnja TTI nadomestila predvsem z delom v prostih sobotah, ki so bile predvidene z akcijskim programom za premostitev težav, ki so nastale po devalvaciji, oziroma porastu svetovnih cen surovinam v letu 1973. TOZD TTI je znatno povečal proizvodnjo moped plaščev in zračnic, gumiranega tekstila, kemičnih izdelkov in umetnega usnja.

PRODAJA

Dosežena prodaja naših izdelkov je bila v letu 1973 ugodna. Realizirali smo za 630,9 mio din izdelkov, po posameznih TOZD pa so bili doseženi naslednji rezultati (vključno z lastno porabo v 000 din):

OD TEGA: IZVOZ

	TAP	TTI	SKUPAJ
Dosež. neto realiz. izvoz v 000 din v \$	337.265,4 58.598,6 3,294.290	293.631,8 30.144,5 1,694.127	630.897,2 88.743,1 4,988.417
Doseženi rabati (000 din) %	67.516,0 16,68	44.722,1 13,22	112.238,1 15,10
Indeks NPV na plan 1973	99,1	108,6	103,3
Indeks povečanja NPV 1972 =	120,0	123,6	121,7

Plan prodaje TAP kljub povišanju prodajnih cen izdelkov v zadnjih dveh mesecih preteklega leta ni bil v celoti izpolnjen. Vzroki so predvsem zaradi nedoseganja plana proizvodnje (pomanjkanje električne energije) in neustreznega asortimana proizvodnje glede na sezonsko prodajo — v zadnjem kvartalu izdelani radialni avtoplašči z letnim dezenom so na zalogi in bodo prodani v prihodnjih mesecih letošnjega leta.

Plan prodaje TTI je bil presežen za 8,6 %, na kar je vplivala ugodnejša prodaja nekaterih vrst izdelkov in delno povečanje cene izdelkom pnevmatike in umetnega usnja.

V celoti pa je bil plan prodaje dosežen z indeksom 103,3, predvsem pa smo dosegli dobre rezultate pri izvozu naših izdelkov, saj znaša indeks izvoza, doseženega v \$ v primerjavi z letom 1972 kar 178. Dosežena neto realizacija pa je v primerjavi s predhodnim letom večja za 21,7 %. V glavnem je tolikšno povečanje realizacije predvsem zaradi večje količinske prodaje kot posledica večje proizvodnje napram letu 1972, deloma pa je na večjo prodajo vplivalo tudi povečanje cen izdelkom umetnega usnja ob koncu tretjega kvartala ter izdelkov pnevmatike v zadnjih dveh mesecih preteklega leta.

CELOTNI DOHODEK DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV

Celotni dohodek predstavlja doseženo neto prodajno vrednost prodanih izdelkov, prejete obresti od naših dolžnikov ter vse druge izredne dohodke, ki smo jih dosegli v teku poslovanja.

Zaradi večje proizvodnje in realizacije je celotni dohodek v primerjavi z letom 1972 večji za 26 %.

Celotni dohodek v preteklem obdobju se je gibal takole:

	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Celotni dohodek v mio din	308	373	368	428	583	738
Indeks	100	121	119	139	189	240

Pri poslovanju v preteklem letu je bilo porabljenih sredstev za 519 milijonov din. Od tega (v mio din):

— material, proizvodne storitve in neproizvodne storitve, razlike v zalogah	410,0
— dnevnice, nagrade vajencem	0,6
— amortizacija	29,0
— nabavna vrednost trgovskega blaga	56,6
— ostali materialni stroški	8,1
— izredni izdatki	14,7

Ce od celotnega dohodka odštejemo porabljenega sredstva, ugotovimo dohodek, ki znaša 219,6 milijonov dinarjev in je v primerjavi z letom 1972 večji za 7,4 %.

Gibanje dohodka v preteklih šestih letih, merjen na zaposlenega za delovno organizacijo kot celoto je naslednje:

	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Dohodek na zaposl. v 000 din	48,1	41,9	38,9	46,3	71,1	70,1
Indeks	100	87,1	80,9	96,3	147,8	145,7

Če izločimo vpliv podražitev surovin v tem letu (70,2 mio din), ugotovimo, da je ekonomičnost porasla, kljub kritični energetske situaciji v drugem polletju.

Dohodek na zaposlenega bi v tem primeru znašal 92,5 tisoč din oziroma indeks (merjen na bazno leto 1968) 192,3. Navedeni podatki izkazujejo, da je ekonomičnost brez vpliva na podražitev osnovnih surovin porasla, čeprav so podražitve vsebovane tudi v splošnih stroških kot na primer stroški energije transportnih in drugih storitev.

DELITEV DOHODKA

V času od 21. do 26. februarja so vsi člani kolektiva po delovnih skupinah v okviru posameznih TOZD razpravljali, sprejeli in potrdili delitev dohodka na osnovi informacije, ki jo je posredovala finančno-računovodska služba skupaj z računovodstvi TOZD, oziroma o kateri je

predhodno razpravljali kolegijski poslovodni organ delovne organizacije in politični aktivni posameznih TOZD. 27. in 28. februarja pa so delavski sveti TOZD ugotavljali večinsko mnenje delovnih skupin in sprejeli sklepe delovnih skupin z naslednjo delitvijo doseženega dohodka za leto 1973:

A. Pogodbene obveznosti

	1972	1973	Indeks
v 000 din	14.961	24.406	163,1

Pogodbene obveznosti so porasle v primerjavi s preteklim obdobjem za 63,1 odstotek predvsem zaradi obresti od kreditov in izdatki za garancije poslovnih bank v zvezi s financiranjem investicijskih projektov za izgradnjo avtopnevmatike, rekonstrukcijo toplarne in izgradnjo obrata umetnega usnja. Pri tem moramo upoštevati, da so bile naložbe v večji meri prav v tem le-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Poslovno poročilo za leto 1973

(Nadaljevanje s 4. strani)

tu, nove kapacitete pa bodo aktivirane v letošnjem letu oziroma v letu 1975.

B. Zakonske obveznosti

v 000 din		
1972	1973	Indeks
8.958	23.230	259,3

Na porast zakonskih obveznosti je v največji meri vplival obračunani prispevek za stanovanjsko izgradnjo v breme tekočega dohodka. Ta je znašal v preteklem obdobju 4 % od bruto osebnih dohodkov, v letu 1973 pa smo obračunavali 13 odstotkov, in sicer 2 % za solidarnostni sklad, 3 % za sklad za oročanje

Gibanje osebnih dohodkov na zaposlenega v letu 1973 je naslednje:

	1972	1973	Indeks
TAP	2.171	2.663	122,7
TTI	2.078	2.448	117,8
OSS + TM	2.305	2.582	112,0
Delovna organiz.	2.181	2.537	116,3

V masi pa smo v letu 1973 izplačali 141,6 milijona din osebnih dohodkov in s tem prekoračili kvoto, ki bi jo smeli izplačati po določenih samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Smatramo namreč, da je naša delovna organizacija poslovala pod izjemno težkimi pogoji in da porast osebnih dohodkov niti ni dosegel porasta življenjskih stroškov, zato predlagamo, da se delovna organizacija oz. temeljne organizacije po predlagani delitvi dohodka ne smatra za kršitelja citiranega samoupravnega sporazuma.

Komisija za družbeno dogovarjanje meni, da kršitelj ni tista podpisnica sporazuma, ki je poslovala pod izjemnimi pogoji in ki hkrati

	1972	1973	Indeks
— proizvodnja na zaposlenega v t	9,42	9,62	102,1
— proizvodnja po stalnih cenah na zaposlenega — v 000	101,3	115,6	114,1

D. Rezervni sklad
Po zaključnem računu smo razdelili v rezervni sklad 4,5 milijona dinarjev, kar znaša 2 % od doseženega dohodka, kolikor smo po zakonu dolžni razporediti v ta sklad.

E. Sklad skupne porabe
V primerjavi z letom 1972 smo v sklad skupne porabe razporedili znatno manj sredstev, in sicer:

	v 000 din		Indeks
	1972	1973	50
vnos v sklada skupne porabe	11.351	5.662	

Razlog za to je v tem, da so ostala sredstva za stanovanjsko izgradnjo, ki smo jih v preteklih letih financirali iz sklada skupne porabe v tem letu prvič izdvojena pod zakonskimi obveznostmi. Vsota, ki je razporejena v poslovni sklad po zaključnem računu za leto 1973 je predvidena za financiranje izdatkov družbenega standarda v letošnjem letu, ki jih po zakonu moramo pokrivati s sredstvi tega sklada, in sicer:

	v 000 din
1. socialno varstvo	890
2. regresi za dopuste (1.000 din na zaposlenega)	3.300
3. rekreacija	243
4. preventivno zdravstveno varstvo	510
5. dotacije družbenopolitičnim organizacijam	148,6
6. športna sekcija in kulturna dejavnost	231,8
7. izobraževanje	84,7
8. dotacije delavski restavraciji za leto 1973	254,0
Skupaj	5.662,1

F. UDELEŽBA SEMPERITA PRI DOBIČKU TOZD TAP ZA LETO 1973

TOZD TAP posluje kot enota, pri katerem dobičku so udeleženi vla-

ostalnih, 8 % pa za nakup stanovanj članov kolektiva v letu 1973.

C. Osebnih dohodki

Pri delitvi dohodka za osebne dohodke moramo upoštevati tudi merila samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov gumarske industrije Slovenije. Delovna organizacija namreč tekom leta izplačuje osebne dohodke kot akontacijo, dokončen obračun osebnih dohodkov pa je ob sestavi zaključnega računa za celotno obračunano razdobje. Da je izplačilo akontacij tekom leta kar najbolj ustrezno, so zato s pravilnikom določena merila, ki omogočajo izplačevanje osebnih dohodkov glede na dosežene rezultate v posameznih mesečnih obdobjih.

ležbe kapitala samo na SAVO in SEMPERIT. Delež posameznih partnerjev je odvisen od poprečno vloženih sredstev, ki se ugotovljajo na podlagi stanja konec meseca. Na podlagi teh podatkov smo ugotovili, da je SAVA kot celota udeležena z 83,24 % ter Semperit z 16,76 % pri delitvi dohodka oziroma dobička. Dobiček se deli po tem, ko se od skupne vsote dobička odštejejo vsote za rezervni sklad in sklad skupne porabe.

Iz teh sredstev moramo vplačati posojilo nerazvitim (7,8 mio din) ter posojilo v občinski sklad skupnih rezerv (1,3 mio din). Ostala sredstva skupno z amortizacijo, ki jo bomo obračunali v tem letu, pa bodo služila za nove naložbe v osnovna sredstva oziroma odplačilo dolgoročnih kreditov.

PRIMERJAVA S PANOGO

Sava je v letu 1973 proizvedla 26.218 ton gumenih izdelkov (brez umetnega usnja in kemičnih izdelkov), kar je za 8,8 % več kot v letu 1972, medtem ko se je fizični obseg proizvodnje v panogi v istem obdobju povečal za 7,5 %. Pregled proizvodnje po posameznih podjetjih prikazuje tabela:

proizvajalci	proizvodnja v tonah		struktura	indeks poveč. 1973:1972
	1972	1973		
1. Sava	24.089	26.218	25,7	108,8
2. Borovo	21.134	25.135	24,6	118,9
3. Tigar	17.640	17.768	17,4	100,7
4. Rekord	9.918	11.082	10,8	111,7
5. Ris	4.958	5.023	4,9	101,3
6. Miloje Zakić	2.822	3.675	3,6	130,2
7. Balkan		2.539	2,5	—
8. Vulkan	1.873	1.770	1,7	94,5
9. IGP Dimitrovgrad	1.564	1.573	1,5	100,6
10. Ostali proizv. GTI	11.053	7.417	7,3	67,1
Skupaj	95.051	102.200	100	107,5

Kot je razvidno iz gornjega pregleda zavzemata Sava s 25,7 % in Borovo s 24,6 % polovico celotne količinske proizvodnje gumenih izdelkov v panogi.

V letu 1973 so večja podjetja v panogi svoj obseg proizvodnje pnevmatike in tehničnega blaga v primerjavi z lanskim letom povečala takole:

Večji proizvajalci	pnevmatika		tehnični izdelki	
	proizvod. v l. 1973	indeks poveč.	proizvod. v l. 1973	indeks poveč.
1. Sava	19.541	110,1	6.677	105,3
2. Borovo	16.555	115,8	8.580	125,6
3. Tigar	15.296	104,3	2.472	83,1
4. Rekord	6.971	145,9	4.111	80,0
5. Ris	—	—	5.023	101,3
6. Miloje Zakić	3.388	128,8	287	149,5

p. s. pod pnevmatiko je vključena tudi velopnevmatika

Struktura proizvodnje v Savi in panogi se je od leta 1970 gibala takole:

	pnevmatika		tehnični izdelki	
	Sava v %	panoga v %	Sava v %	panoga v %
1970	75,7	51,3	24,3	48,7
1971	74,5	56,3	25,5	43,7
1972	73,3	56,9	26,3	43,1
1973	74,5	60,4	25,5	39,6

Iz zgornjega prikaza je razvidno, da je delež proizvodnje pnevmatike (skupno z velopnevmatiko) v Savi do leta 1972 padal, medtem ko je naraščal delež proizvodnje tehničnih izdelkov. Primerjava Save in panoge do leta 1972 kaže obratno tendenco rasti proizvodnje pnevmatike in tehničnih izdelkov. V letu 1973 je Savi uspelo delež izdelkov pnevmatike dvigniti na raven iz leta 1971, prav tako pa se v panogi delež avtopnevmatike precej povečal (za 3,5 %), delež tehničnih izdelkov v celotnem obsegu proizvodnje panoge pa je ustrezno padel.

Vinko Perčič

Odločitve delovnih skupin

Delavci so od 21. do 25. 2. obravnavali

I. POSLOVNO POROČILO IN PREDLOG DELITVE DOHODKA ZA LETO 1973

II. PREDLOG SPREMEMBE DELOVNEGA KOLEDARJA

III. ZAKASNI STATUTARNI SKLEP O VOLITVAH IN ODPOKLICU DELEGACIJ V ENOTNI ZBOR ZDRUŽENEGA DELA OBČINSKE SKUPŠČINE

IV. POTRDI TEV TEH KANDIDATOV

Kako so o tem odločili, kaže naslednja razpredelnica

TOZD	OE	Št. zaposl.	Št. prisotn.	GLASOVALI ZA	GLASOVALI PROTI	VZDRŽ.	% ZA na št. zaposl.	na št. prisotnih
I.								
TAP		807	621	621	—	—	76,9	100,0
TTI		1505	1159	1150	3	6	76,41	99,22
VET		304	225	225	—	—	74,0	100,0
POS		109	106	106	—	—	97,2	100,0
OSS		576	391	391	—	—	67,9	100,0

Ugotavljamo, da so delavci vseh TOZD sprejeli poslovno poročilo in predlog delitve dohodka za leto 1973.

II.								
TAP		807	621	172	434	15	21,3	27,6
TTI		1505	1159	784	351	24	52,09	67,64
VET		304	225	222	3	—	73,0	98,7
POS		109	106	106	—	—	97,2	100,0
OSS		563	391	362	24	5	63,8	91,8

Na podlagi teh rezultatov ugotavljamo, da delavci TOZD TAP niso sprejeli spremembe delovnega koledarja, delavci TOZD TTI pa z majhno večino.

III.								
TAP		807	621	621	—	—	76,9	100
TTI		1424	1102	1102	—	—	77,39	100
VET		304	225	225	—	—	74,0	100
POS		109	106	106	—	—	97,2	100
OSS		576	391	391	—	—	67,9	100

Na osnovi tega ugotavljamo, da so delavci vseh TOZD sprejeli začasni statutarni sklep o volitvah in odpoklicu delegacij v enotni zbor združenega dela občinske skupščine.

IV.

Poročilo o obravnavi predloga kandidatur za enotni zbor združenega dela občinske skupščine bo pripravil koordinacijski odbor za pripravo in izvedbo teh volitev.

POROČILO O PRIPOMBAH, izraženih v obravnavi predloga poslovnega poročila in predloga delitve dohodka za leto 1973

TOZD TAP:

1. Delovna skupina kontrola kvalitete je na predlog delitve dohodka podala naslednjo pripombo:

— V dnevnem časopisu nas obveščajo, da vlada govori o razbremenitvi delovnih organizacij in zmanjšanju odtujevanja sredstev, iz bilance 1973 pa vidimo, da so zakonske obveznosti v letu 1973 narasle za 2,5 krat v primerjavi z letom 1972. Zakaj?

Pojasnilo

Odgovor glejte pod točko 1 pojasnil pri TOZD TTI.

Dodatno pojasnilo: Odločili smo se za zelo povečan prispevek za urejanje stanovanjskih vprašanj, in sicer od 4 na 13 % od bruto osebnih dohodkov, poleg tega pa je bil v letu 1973 na novo uveden davek na dohodek, ki je bistveno večji kot v prejšnjih letih.

2. Delovna skupina vzdrževanje I zahteva odgovor, zakaj pristojne službe v TTI ne uvedejo norm in imajo s tem nenormalno preseganje v primerjavi z drugimi temeljnimi organizacijami.

Pojasnilo

Narava dela v TAP (kapitalno intenzivna proizvodnja) in TTI (delovno intenzivna proizvodnja) je tako različen, da je tudi uvažanje

norm zelo različno in za TTI zelo težavno. Vodstva TOZD in strokovne službe si prizadevajo, da bi bila dela normirana.

TOZD TTI

1. Delovna skupina kemični izdelki navaja, da je potrebno zmanjšati dajatve pri uvozu, prometni davek in druge družbene dajatve in da se uskladijo prodajne cene.

Pojasnilo

Vse navedene zahteve so odvisne od organov, ki z zakoni urejajo te zadeve. Naša delovna organizacija si prizadeva, da bi na te odločitve čim bolj vplivala. Po izdelavi 9-mesečnega obračuna za lansko leto je v tem duhu izvedla tri akcije. V oktobru, takoj po znanih rezultatih 9-mesečnega obračuna, je bil izdelan prvi takšen kompleksen predlog zahtev. Drugi zahtev je bil podan januarja v okviru zahtevka za uskladitev prodajnih cen na osnovi družbenega dogovora, v katerem so bile upoštevane obremenitve, ki jih ima panoga. Tretjič smo to problematiko obrazložili v zahtevku, da se nam prizna drugačna razporeditev dohodka na osnovi samoupravnega sporazuma gumarske panoge, ker niso usklajene nabavne in prodajne cene in ker se s tem dohodek občutno zmanjšuje.

2. Delovna skupina stiskani izdelki je menila, da pri povečanju osebnih dohodkov v letu 1973 za 16,5 % ni dovolj upoštevano povečanje življenjskih stroškov.

Pojasnilo

V naši delovni organizaciji je povečanje osebnih dohodkov temeljilo na osnovi dosežene produktivnosti in ustvarjenega dohodka, kar je realna podlaga za oblikovanje mase za osebne dohodke.

3. Delovna skupina strokovni izdelki je zahtevala, naj prodajna služba pojasni, ali ne bi bilo mogoče zmanjšati rabatov.

Pojasnilo

Ker so prodajne cene in marže ter drugi prodajni pogoji zamrzjeni, za sedaj kupcem ni mogoče poslabšati prodajnih pogojev. Ob slabših pogojih bi verjetno določene kupce tudi izgubili.

4. Delovni skupini strokovni izdelki ni bilo jasno, kako je mogoče na dva načina prikazati poslovni uspeh: enkrat je prikazan kot pozitiven, drugič pa kot negativen.

Pojasnilo

Prvi obračun ni bil izdelan, ampak so bila samo predvidevanja pred sestavljenjem zaključnega računa. Dokončno izdelan obračun pa je pokazal, da TTI v letu 1973 izkazuje pozitivni finančni učinek.

TOZD VET

1. Delavci transporta so dodali pripombe glede izhodov iz tovarne med delovnim časom za razne privatne potrebe, ki jih opažajo posebno pri delovnih strokovnih službah. Nekateri strokovni delavci se zadržujejo v skupinah v delovski restavraciji tudi izven časa, določenega za malico. Nekateri sodelavci še vedno prepozno prihajajo na delo, pa se proti njim ne ukrepa. Pripominjajo, da bi se tudi z večjo disciplino izboljšal poslovnih uspeh.

Pojasnilo

Večja delovna disciplina vsekar tudi posredno vpliva na ustvarjanje dohodka, vendar naj se ta zahteva ne omejuje samo na določeno skupino delavcev, ampak na vse zaposlene.

TOZD POS

1. Delovna skupina prodajalne Maribor je postavila vprašanje, kakaj ima trgovska mreža glede na ustvarjeni dohodek skupaj z OSS najmanjši porast osebnih dohodkov.

Pojasnilo

Osebnih dohodki so bili obračunani po veljavnih merilih. Če ta niso zadosti spodbudna za doseganje ugodnejših rezultatov, je to stvar ponovne proučitve.

2. Delovna skupina prodajalna Maribor je postavila vprašanje, kakaj se ne povečuje prodaje preko trgovske mreže, ki ustvarja večji dohodek.

Pojasnilo

Proizvodne temeljne organizacije naj se tudi v tem primeru ravnajo po samoupravnem sporazumu o

zdržitvi TOZD, ki določa, da najprej in predvsem sodelujejo s TOZD znotraj delovne organizacije, šele potem pa z zunanji organizacijami, če je to poslovno ugodno glede na predvideni dohodek.

SDS OSS

1. Delovne skupine v kadrovske službe so sklenile, naj strokovne službe pri pristojnih organih utemeljijo previsoko izplačane zneske za osebne dohodke s tem, da za dosežen dohodek ni krivda v kolektivu, temveč zaradi podražitve surovin.

Pojasnilo glej pri odgovorih na pripombe TTI št. 1

2. Delovna skupina nabavne službe je imela pripombo, da je potrebno ločeno prikazovati indeks osebnih dohodkov za skupne službe in za trgovsko mrežo.

Pojasnilo

Skupne službe so v lanskem letu imele še skupni zaključni račun skupaj s trgovsko mrežo in VET, od 1. 1. 1974 pa se vodijo ločeno poslovne knjige, na osnovi katerih bo izdelan ločen zaključni račun.

3. Delovna skupina nabavne službe je menila, da bi moral biti indeks povečanja osebnih dohodkov v skupnih službah v bodoče vsaj približno enak kot v TOZD TAP in TTI.

Pojasnilo glej pod pripombami POS št. 1.

POROČILO O PRIPOMBAH, podanih v obravnavi predloga spremembe delovnega koledarja.

Pripombe oz. spreminjalni predlogi, ki so bili dani na delovne skupine pri obravnavi tega predloga, lahko strnemo v pet skupin, in sicer:

A. Največ novih predlogov je takih, da se delavci sicer strinjajo z delom ob prostih sobotah, vendar zahtevajo drugačen način in višino plačila, in sicer:

1. zahtevajo takojšnje plačilo (15. 4.),

2. zahtevajo takojšnje plačilo (15. 4.), in nadurni dodatek,

3. zahtevajo takojšnje plačilo (15. 4.), nadurni dodatek, v primeru izpada pa nadomestilo po predpisih,

4. vprašujejo po obrestih za rezervirani del osebnih dohodkov,

B. Druga skupina spreminjalnih predlogov oz. pripomb se nanaša na manj intenzivno delo ob prostih sobotah oz. delo ob prostih sobotah kasneje:

(Nadaljevanje na 8. strani)

Dne 28. februarja je bila skupna seja delavskih svetov TOZD VET in POS ter SDS OSS.

Razpravljali so o poročilih — odločitvah delovnih skupin o poslovnem poročilu in predlogu delitve dohodka in o spremembi delovnega koledarja, o začasnem statutarnem sklepu delegiranja, izvolitvi in odpoklicu delegacij v enotnem zboru občinske skupščine. Potrdili so tudi kandidate za delegacijo v enotni zbor.

Sindikalna konferenca DELOVNE ORGANIZ.

predsednik

podpredsednik

tajnik

predsedstvo

Organizacija sindikata

Z ustanovitvijo temeljnih organizacij združenega dela in samoupravne delovne skupnosti so nastale, bile pa so tudi potrebne, v naši delovni organizaciji določene organizacijske spremembe družbenopolitičnih organizacij.

V uredništvu si prizadevamo, da bi vas o vseh pomembnejših dogodkih informirali in to kar se da hitro in čim bolj razumljivo. Tega svojega načela se zavedamo in zato vam prikazujemo shemo o organiziranosti sindikalne organizacije v naši delovni organizaciji. Prikaz smo popestrili s fotografijami predsednikov in tajnikov posameznih osnovnih organizacij sindikata, predsednika, podpredsednika in tajnika sindikalne konference podjetja. Ker so to dolgoletni, marljivi sindikalni delavci, smo menili, da je predstavitev vsakega posameznega s fotografijo in osnovnimi podatki zadostna za medsebojno poznavanje.

Vam Savčanom pa naj ta informacija služi za lažje razumevanje organiziranosti sindikata v podjetju in za medsebojno povezovanje.

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA TAP

IVAN KUCHAR

Rojen 2. 10. 1940. V Savi je zaposlen od 13. 4. 1962, ekonomski tehnik, planer proizvodnje. Že vrsto let je neumorni sindikalni delavec. Bil je predsednik kulturne komisije, večkratni član izvršnega odbora sindikata. Trenutno je predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije TAP in član nadzornega odbora občinskega sindikalnega sveta.

LADO PEVC

Rojen 11. 5. 1946, v Savi od 21. 7. 1969, strojni tehnik, tehnolog za

preizkušanje. Veliko dela pri mladinski organizaciji, je član predsedstva konference mladinske organizacije, predsednik komisije za informiranje pri mladinski organizaciji, član odbora za informiranje in tajnik izvršnega odbora sindikata TAP ter član izvršnega odbora sindikata delovne organizacije.

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA VET

MATKO KRT

Rojen 18. 5. 1939, v Savi zaposlen od 10. 4. 1967, strojni ključavničar, orodjar. Eden najbolj delavnih poverjenikov, bil je član občinskega komiteja mladine, član izvršnega odbora sindikata, član predsedstva sindikalne organizacije, zdaj pa je predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije VET. Kot pri nas je delaven tudi na terenu.

RIHARD FRELIH

Rojen 13. 11. 1944, v Savi zaposlen od 25. 3. 1965, strojni ključavničar z zaključeno delovodsko šolo, skupinovodja za instalacije. Je zelo delaven v družbenopolitičnih organizacijah. Bil je član sveta obratne enote, član odbora za kršitev delovnih dolžnosti, član odbora za medsebojna razmerja. Zdaj je tajnik izvršnega odbora sindikata VET, član centralne kadrovske komisije in namestnik vodje delovne skupine.

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA TTI

LOJZE VESELIČ

Rojen 10. 11. 1939, v Savi zaposlen od 16. 6. 1961, gumar, analitik časa. Je vsestransko aktiven družbenopolitični delavec. Bil je član delavskega sveta delovne organizacije,

upravnega odbora, sekretar mladinske organizacije v Savi, sekretar občinskega komiteja zveze mladine Kranj, sekretar oddelka OO ZK, tajnik osnovne organizacije sindikata v Savi. Zdaj je član občinske konference ZK, član komisije za organizirnost in razvoj ZK pri občinski konferenci ZKS Kranj in predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije v TTI.

RAJKO DEBELJAK

Rojen 17. 8. 1934, v Savi zaposlen od 1. 8. 1951, gumar razvojni tehnolog II. Vrsto let je družbenopolitično aktiven, sodeloval je v delavskem svetu delovne organizacije, bil je član gospodarskega odbora, sekretar oddelka ZK, član občinskega sindikalnega sveta; zdaj je tajnik izvršnega odbora sindikalne organizacije TTI.

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA OSS IN POS

ERNEST MIKOLETIČ

Rojen 18. 3. 1946, v Savi zaposlen od 22. 9. 1964, strojni tehnik, socialni delavec. Je vsestransko družbenopolitično aktiven. Poleg tega, da je predsednik mladinske organizacije Sava, predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije OSS in POS, je tudi član republiške konference ZM, član komisije za DEO pri republiškem komiteju ZMS, član sveta za družbeno izobraževanje pri republiškem sindikatu, član občinskega sveta za vzgojo in varnost v prometu.

MARJAN PENES

Rojen 6. 2. 1936, v Savi zaposlen od 26. 9. 1950, precizni mehanik, samostojni vzdrževalec. Bil je predsednik mladinske organizacije, večkrat član delavskega sveta, član odbora za kršitev delovnih dolžnosti, član odbora za delitev dohodka

in osebnih dohodkov, sekretar oddelka ZK. Je tajnik izvršnega odbora sindikalne organizacije OSS in POS in član kadrovske komisije ZK in sindikata.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA DELOVNE ORGANIZACIJE

MILE MILIVOJEVIČ

Rojen 20. 11. 1942, v Savi zaposlen od 12. 1. 1962, gumarski tehnik, delovodja izdelave umetnega usnja. Aktiven družbenopolitični delavec. Na vprašanje, kakšne funkcije je opravljal, nam je odgovoril, da je bilo teh zelo veliko in da se vseh še spomni ne. Zdaj je predsednik sindikalne konference delovne organizacije.

JOŽE COPEK

Rojen 9. 4. 1946, v Savi zaposlen od 25. 10. 1962, organizator dela, kadrovik I. V preteklosti je opravljal vrsto odgovornih funkcij, bil je predsednik mladinske organizacije Sava, član delavskega sveta delovne organizacije, član odborov delavskega sveta, predsednik disciplinske komisije, član kadrovske komisije pri sindikatu, vodja delovne skupine. Je predsednik predsedstva sindikalne konference, predsednik občinske konference sindikata kemične industrije Kranja, predsednik kadrovske komisije pri sindikatu, delaven je tudi na terenu.

ANTON BAJUK

Rojen 4. 9. 1945, v Savi zaposlen od 17. 10. 1962, srednja izobrazba, sekretar družbenopolitičnih organizacij. Bil je predsednik mladinske organizacije Sava, član predsedstva občinske konference ZMS Kranj, upravnih in političnih organov. Zdaj je tajnik predsedstva sindikalne konference delovne organizacije, član občinske konference ZK, član komisije za organiziranost in razvoj ZK pri občinskem komiteju ZK Kranj.

Odločitev delovnih skupin

(Nadaljevanje s 6. strani)

1. Ugotavljajo, da že daljši čas (štiri mesece) nimajo zadostnega počitka, oz. rekreacije, ker so delali skoraj vse sobote in nekateri tudi ob nedeljah.

2. Predlagajo, da v marcu ob sobotah ne bi delali v tretji izmeni, kar bi nadomestili v aprilu.

3. Strinjajo se, da bi izpade nadomestili z delom ob prostih sobotah po energetske krizi.

4. V vsakem mesecu naj bi delali le po eno soboto.

C. Nekaj skupin je bilo pripravljeno, da namesto dela ob prostih sobotah, izpade zaradi energetske krize nadomestijo s koriščenjem letnega dopusta.

D. Nekaj vprašanj in zahtev je bilo podanih v zvezi z razlogi, da strokovne službe ne delajo ob prostih sobotah.

E. Splošne pripombe
Te se nanašajo na informiranost, o tej akciji, ponovnem sklepanju glede nadur, če do izpadov zaradi energetske krize ne bi prišlo, na možnosti vzdrževanja strojev, zagotovitev otroškega varstva in na potrebo po ureditvi prevoza na delo.

Ugotovitve, pojasnila in predloge delovne skupine, ki je proučila pripombe in nove predloge so naslednje:

— predlog ze bil dan v razpravo v času, ko je proizvodnja že štiri mesece intenzivno delala skoraj vse proste sobote in delno tudi ob nedeljah;

— da je bilo največ zahtev podanih po večjem plačilu (nadurni dodatek, nadomestilo v času izpadov);

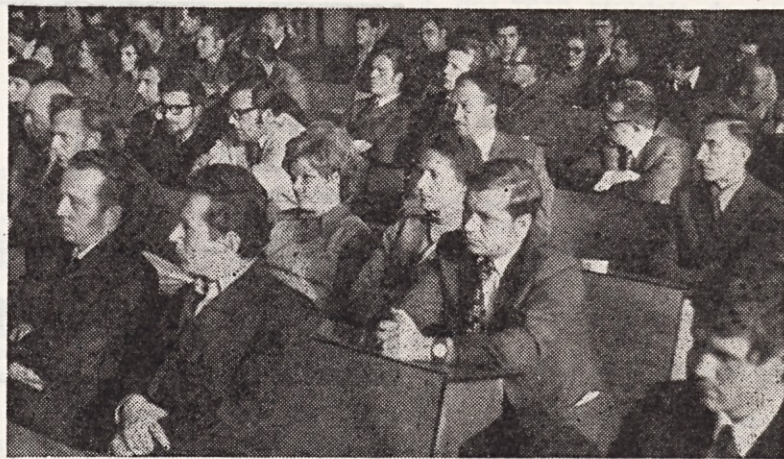
— da so podani očitki zaradi nenakosti s strokovnimi službami;

— da so nekateri pripravljeno, da bi morebitne izpade nadomestili postopno ali v decembru, nekateri pa z letnim dopustom.
Na osnovi takih stališč in pripomb verjetno lahko zaključimo, da bi bilo potrebno temeljitejšo pojasnjevanje ter daljši čas za razpravo in odločanje. Če bi pri podobnem predlogu še hoteli vztrajati, bo potrebna boljša in obsežnejša utemeljitev in daljša akcija.

Delavski svet TOZD naj se zato odloči, da operativne priprave skupaj z nabavno službo izdelajo drug ustrezen predlog.

PROROČILO O PRIPOMBAH, podanih pri obravnavi predloga začasnega statutarnega sklepa o volitvah delegacij v enotni zbor združenega dela občinske skupščine ter pri potrditvah teh kandidatov

Med podanimi pripombami o volitvah delegacij v enotni zbor združenega dela občinske skupščine je le ena, ki se nanaša na predlog za-

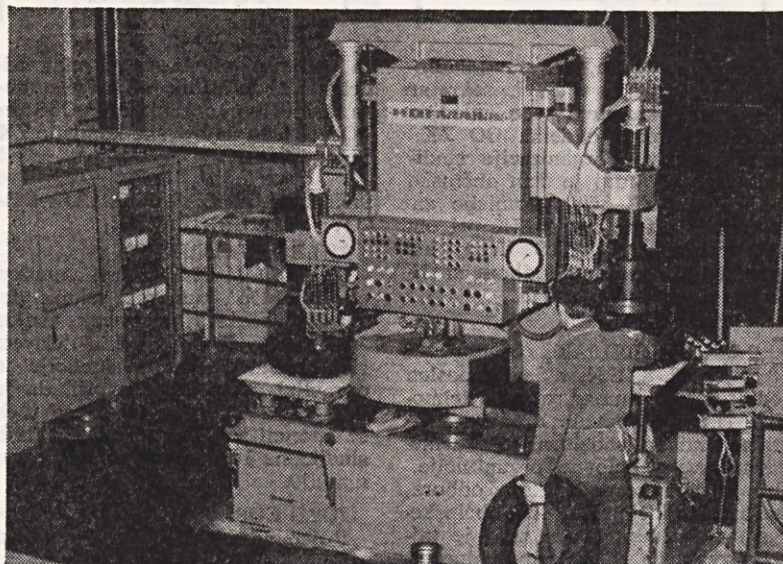
Pred kongresom ZK

Dne 19. februarja je organizacija ZK pripravila za svoje člane predavanje o resoluciji 7. kongresa ZKS. Udeležilo se ga je veliko število članov. V razpravi so člani ZK Save podprli izhodišča smernic in nalog v osnutku resolucije, predlagali pa so tudi nekatere konkretne dopolnitve.

Oktet

Naši fantje oktetočevci se pod vodstvom profesorja Matevža Fabijana marljivo pripravljajo na samostojni koncert, ki bo 30. 3. 1974 ob 19.30 v Prešernovem gledališču.

Taki prizori v Savi niso niti redki. Gotovo se še mnogi spominjate obrata I....

komisiji niso znani vsi razlogi za ugotovljene odločitve delavcev, četudi jih iz pripomb lahko razberemo, kakor sledi:

časnega statutarnega sklepa, in sicer:

delovni skupini finančno-računovodske službe sta postavili vprašanje, po kakšnem kriteriju je bilo določeno število članov delegacije za OSS in POS v enakem razmerju, saj je v POS znatno manj zaposlenih kot v OSS. Predlagali sta, naj bi OSS imel svojo delegacijo, če pa to ni mogoče, pa naj bi delegacija OSS imela več članov.

Pojasnilo

POS zaradi manjšega števila delavcev v enotnem zboru združenega dela občinske skupščine nima mandatnega mesta, zato je delegacija skupna za OSS in POS.

Koordinacijski odbor za pripravo in izvedbo teh volitev bo proučil vse ostale pripombe in predloge, ki so bili podani k predlogu kandidata, tov za delegacije.

Gasilski kotiček

V današnjem obratu II je bila poprej tekstilna tovarna pod imenom Tekstilindus. Zgradila sta jo leta 1928 družabnika Franjo Sirc, kranjski trgovec, in Anton Heller, po narodnosti Čeh. V tovarni na Gašteju smo izdelovali tekstilno blago (kanafas, oksport, cifer, žepne robce, rute, blago za perilo, posteljino, podlogo za čevlje in podobno).

Pred vojno je bilo v tovarni le malo gasilne opreme, saj so imeli le en hidrantni nastavek in nekaj cevi.

Med vojno pa so Nemci tovarno dobro opremili zato, ker so imeli čez cesto močno protivzračno baterijo, stanovali so tudi v tovarni. Tako so pustili precej gasilne opreme, posebno plinskih mask in čelad.

Leta 1948 pa smo se priključili tovarni Tiskanini, dobili smo novega gasilskega poveljnika tov. Janeza Gros, ki nas je poučeval dvakrat na teden po dve uri. Med tekstilci je bilo precejšnje zanimanje za gasilstvo, saj so bili vključeni vsi mojstri.

Nato smo bili zopet priključeni tovarni Inteks, spet smo dobili novo vodstvo, poveljnika tov. Ravnikarja, ki nas je vodil dobri dve leti. Nato pa so se tekstilci počasi začeli seliti iz obrata II v Inteks, z njimi pa

tudi naši člani gasilci. Ostalo nas je le nekaj starih še iz Tekstilindusa, ki nas je prevzela Sava. Pričela so se gradbena dela, postavljanje novih strojev za predelavo gume. Varili smo že vsepovsod po tovarni. Treba je bilo misliti tudi na novo gasilsko četo, čeprav je bilo društvo v starem obratu v mestu.

Prišel sem zbirati nove člane, na seznamu nas je bilo že preko 60. Tako je nastala gasilska četa v obratu II.
Ivan Petrič

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je zapustil

JOŽE SITAR — upokojenec

Toplo se zahvaljujemo delovnemu kolektivu in družbenopolitičnim organizacijam Save za izkazano pomoč, poudarjeno cvetje in izrečeno sožalje, posebno še Vinku Kepicu za poslovilni govor in gasilcem za častno spremstvo in številno udeležbo na njegovi zadnji poti.

Hčerka Slavka z družino v imenu vsega sorodstva

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov izdaja uredniški odbor. Glasilo izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik Jože Štular. Naslov uredništva: Kranj, Skofjeloška 6, telefon 22-521, interno 282. Tisk in kličjeji CP Gorenjski tisk Kranj.

List je oproščen temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).